

This question paper contains 2 printed pages]

YQ—87—2024

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2024

(CBCS New Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper III

(International Relations)

(Thursday, 12-12-2024)

Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.

Time—3 Hours

Maximum Marks—75

N.B. :— Attempt All questions.

सर्व प्रश्न सोडवा.

1. Explain the meaning, nature and scope of International Relations. 20
आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ, स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or/किंवा

Discuss on the climate change and environmental concerns.

तापमान बदल आणि पर्यावरणातील पैलू यावर चर्चा करा.

2. Critically examine Morgenthau's theory of realism. 20
मॉर्गेन्थॉच्या वास्तववादी सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.

Or/किंवा

Discuss on the Soviet Disintegration and End of Bio-Polarity.

रशियाचे विघटन आणि जागतीक द्विध्रुवीकरणाचा शेवट यावर चर्चा करा.

P.T.O.

WT

(2)

YQ—87—2024

3. Discuss the various means of conflict resolutions. 20
संघर्ष निराकरणाच्या विविध साधनांची चर्चा करा.

Or/किंवा

Discuss the system approach to the study of International Relations.

आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या अभ्यासाच्या व्यवस्था दृष्टिकोणाची चर्चा करा.

4. Write short notes on (any *three*) : 15

- (i) Development of International Relations
- (ii) Culture and Identity Politics
- (iii) Emergence of New Multi-Polarity system
- (iv) Conflict Transformation
- (v) Importance of the study of International Relations.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही **तीन**) :

- (i) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा विकास
- (ii) संस्कृती आणि राजकारण
- (iii) नवीन बहुध्रुवीकरण व्यवस्थेचा उदय
- (iv) संघर्ष रूपांतरण
- (v) आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या अभ्यासाचे महत्व.

YQ—87—2024

2